

RĪGĀ

2019. gada 10. maijā
Nr. 1-23/91_e

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai
vsaa@vsaa.gov.lv

Informācijai:

Ministru prezidenta birojam
vk@mk.gov.lv

Finanšu ministrijai
pasts@fm.gov.lv

**Saeimas Budžeta un finanšu (nodokļu)
komisijas Finanšu sektora
uzraudzības apakškomisijai**
saeima@saeima.lv

Datu valsts inspekcijai
info@dvi.gov.lv

Patērētāju tiesību aizsardzības centram
ptac@ptac.gov.lv

Finanšu un kapitāla tirgus komisijai
fktk@fktk.lv

Par VSAA izziņu saturu

Cien. Šmitiņas kundze!

Finanšu nozares asociācija (turpmāk – Asociācija) pateicas Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai (turpmāk – VSAA) par līdzšinējo konstruktīvo sadarbību valsts tautsaimniecībai un finanšu pakalpojumu attīstībai nozīmīgu jautājumu risināšanā.

Vēlamies pievērst Jūsu uzmanību VSAA iecerei mainīt aizdevējiem izsniegto izziņu saturu. Esam informēti, ka turpmāk paredzēts izziņās neiekļaut informāciju par personas saņemtā sociālā pabalsta tipu.

Asociācija iestājas par atbildīgu kredītešanu, kas ietver sevī arī vispusīgu personas visu saistību un arī finanšu avotu objektīvu vērtējumu, lai nodrošinātu gan personas nediskriminējošu pieeju finansējumam, gan arī neradītu personai nepanesamu finanšu slogu.

Ši mērķa sasniegšanai VSAA izsniegtās izziņas finansējuma saņēmējiem ir būtisks informācijas avots kredīspējas izvērtējamam. Kredīspējas vērtējumam būtiska ir arī informācija par konkrēto pabalsta tipu. Šobrīd šāda informācija ir iekļauta VSAA izziņā un ir nozīmīga lēmuma par aizdevuma izsniegšanu pieņemšanā.

Pārtraucot izziņas iekļaut informāciju par pabalsta tipu, pieaugs finansējuma atteikumu skaits arī personām, kuras objektīvi kvalificētos finansējuma saņemšanai, tādējādi veicinot nevienlīdzību pieejā finansējumam, jo aizdevējiem vairs nebūs iespējas pilnīgi identificēt personas ienākumu apmēru. Proti, aizdevēji bez papildu administratīvo procedūru ieviešanas, nevarēs secināt, vai pabalsts, piemēram, ir bērnu kopšanas, kura saņemšanas gadījumā nebūtu pamata atteikt personai finansējumu, vai arī tas ir bezdarbnieka pabalsts, kura saņemšanas gadījumā būtu pamats lemt par finansējuma atteikumu. Tāpat aizdevēji nevarēs izvērtēt pabalsta regularitāti un citus aspektus, kas arī ir būtiskas kredītspējas vērtēšanas sastāvdaļas.

Asociācijas ieskatā no VSAA iecerētajām izmaiņām izziņu saturā visvairāk ar grūtībām finansējuma saņemšanā saskarsies, piemēram, jaunās ģimenes. Neapšaubāmi, ka pastāv iespēja lūgt pašai personai saņemt izvērstu izziņu no VSAA, tomēr tas ir saistīts ar papildu administratīvām procedūrām, tas nebūtu digitālo ekonomiku veicinoši, kā arī pieaugtu izziņu viltošanas risks, kas praktiski tiek izskausts, ja izziņu saņemtu aizdevējs tieši.

Asociācija ir ļoti ieinteresēta un gatava meklēt vispusīgi izsvērtu un visiem iesaistītajiem pieņemamu, ar personas datu aizsardzību salāgotu risinājumu. Piemēram, vienoties, kāda informācija par kādiem pabalsta tipiem ir kritiski svarīga kredītspējas vērtēšanai, par kādiem pabalsta tipiem informācija aizdevējam būtu jāsaņem tieši no VSAA un par kādiem pilnīgas informācijas saņemšanā būtu iesaistāms pats aizņēmējs. Būtiskākais ir nodrošināt nediskriminējošu, ar personas datu aizsardzības prasībām salāgotu procesu personas pieejai finansējumam. Proti, nepamatoti neinformēt aizdevēju par no personas datu aizsardzības viedokļa īpaši sensitīviem pabalstu veidiem, tomēr nodrošinot, ka aizdevējs rīkojas atbildīgi un izvērtē visas personas saistības un finanšu avotus.

Ātrākai jautājuma risināšanai, lūdzam rast iespēju satikties, lai pārrunātu šo jautājumu klātienē un rastu visatbilstošāko risinājumu.

Ar cieņu

valdes priekšsēdētāja

Sanda Liepiņa

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

E. Pastars, edgars.pastars@financelatvia.eu